

KPI RESEARCH SNAP

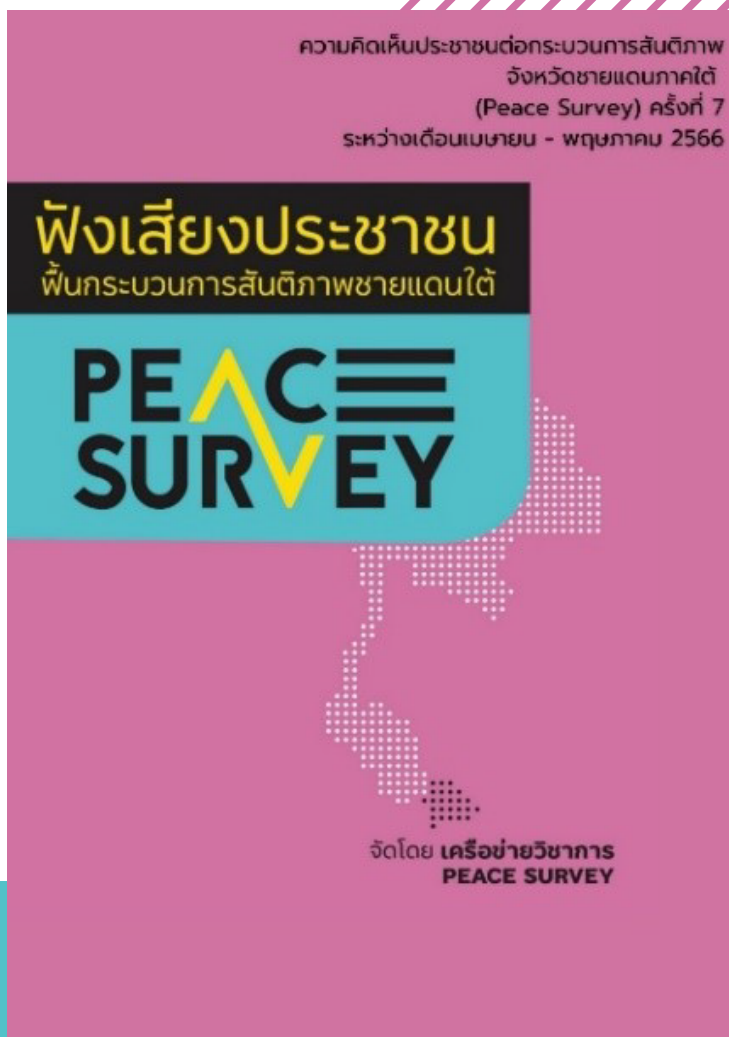
งานวิจัยใน 4 หน้า

01

2567

สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา
สถาบันพระปกเกล้า

เปิดพื้นที่ให้เสียงของประชาชนได้มีส่วนร่วม
สะท้อนความคิดเห็น และความต้องการของผู้คน
ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพ
จังหวัดชายแดนภาคใต้

ความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้
(Peace Survey) ครั้งที่ 7 ระหว่างเดือนเมษายน - พฤษภาคม 2566

เครือข่ายวิชาการ Peace Survey
67 หน้า

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล
2566

วิลาสินี โสกาพา
เกษณี ธนาการศักดิ์

ชื่อเรื่อง

นักวิจัย

จำนวนหน้า

จัดพิมพ์โดย

ปีที่พิมพ์

ผู้สรุป

ผู้ออกแบบ

ทำไม ต้องสำรวจ ความเห็นประชาชน

เพื่อเปิดพื้นที่ให้เสียงของประชาชนได้มีส่วนร่วม สะท้อน
ความคิดเห็นและความต้องการของผู้คนต่อผู้เกี่ยวข้องกับการ
ขับเคลื่อนกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้

สำรวจ อย่างไร

● การวิจัยเชิงสำรวจ ●

โดยใช้หลักการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) ตั้งแต่ระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน
ครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 164 ครัวเรือน
1,321 ตัวอย่าง กระจายทั่วพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา
นราธิวาสและ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา

● การวิจัยเชิงคุณภาพ ●

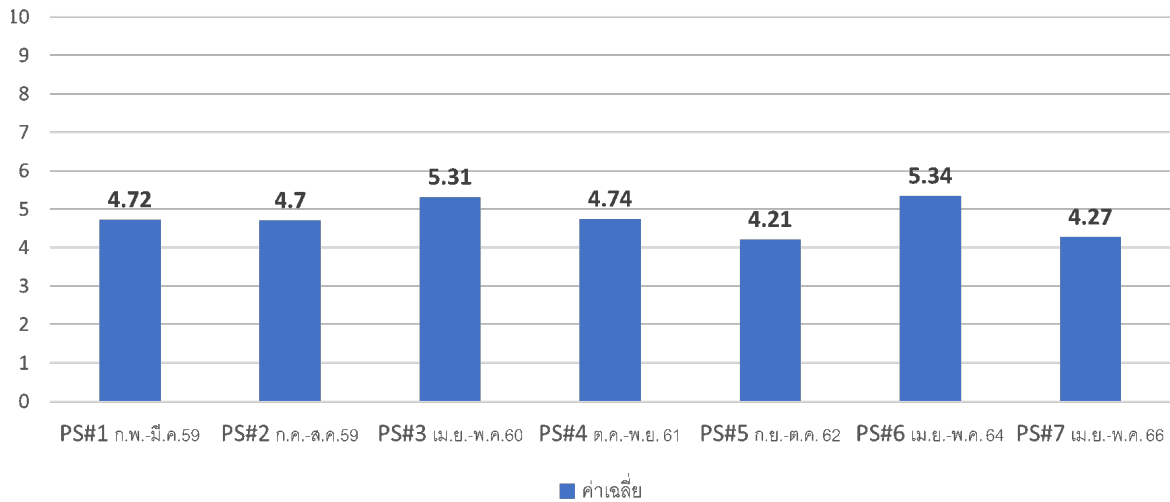
โดยการสัมภาษณ์ผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา
จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 85 คนจาก 14 กลุ่ม
ทั้งในและนอกพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มผู้เจรจาสันติภาพ/สันติสุข
ทั้งสองฝ่าย ผู้นำศาสนา นักการเมือง ผู้นำองค์กร
ภาคประชาสังคม ผู้นำสตรี เยาวชน ผู้นำองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น กลุ่มเปราะบางทางสังคม สื่อมวลชน
ผู้ทำงานชายแดนใต้ที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่ ผู้อยู่นอกพื้นที่
ที่ขับเคลื่อนประเด็นชายแดนใต้ ผู้ประกอบการเศรษฐกิจ
สร้างสรรค์/ นักธุรกิจรุ่นใหม่ นักธุรกิจ และผู้ที่ติดตามและ
วิเคราะห์กระบวนการสันติภาพอย่างต่อเนื่อง

แนวโน้มสถานการณ์ปี 2565 - 2566 และความเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์

แนวโน้ม สถานการณ์ ปี 2565 - 2566

การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้” หรือ “Peace Survey” ทำอย่างต่อเนื่อง
6 ครั้ง ตั้งแต่ปี 2559 โดยการเก็บข้อมูลภาคสนาม
ของ Peace Survey ครั้งที่ 7 ได้ดำเนินการระหว่าง
เดือนเมษายน - พฤษภาคม 2566 ซึ่งเป็นช่วงของการหาเสียง
เลือกตั้งของประเทศไทย ในห้วงขณะนั้นพื้นที่ชายแดนใต้
เริ่มมีการหารือพูดคุยสันติสุข และได้บรรลุข้อตกลงจัดทำ
“แผนปฏิบัติการร่วมเพื่อสร้างสันติสุขแบบองค์รวม”
(JCPP) ขึ้น ในขณะที่อีกด้านหนึ่ง เหตุการณ์รุนแรงมีแนวโน้ม
ไม่สูงนัก แต่ช่วงเดือนเมษายนเกิดเหตุการณ์หลายครั้ง

ในอำเภอหรือเสาะะ จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเมือง
จังหวัดยะลา และอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา นอกจากนั้น
ยังมีการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบในหลายพื้นที่กว่า 23 จุด
เช่น การวางเพลิงเสาไฟฟ้า และเสาสัญญาณ การแสดงออก
เชิงสัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ส่งผลถึงความแปรปรวน
ของเหตุการณ์ในพื้นที่ที่แม้ว่ากระบวนการพูดคุยจะดำเนิน
ไปแต่ก็ยังไม่ได้ออกดกลองอย่างเป็นทางการนัก เหล่านี้
สะท้อนออกมาผ่านความคิดเห็นของประชาชนที่ยังคงมี
ความรู้สึกของต่อสถานการณ์เหมือนเดิมและแยลง
ร้อยละ 62.9 จะเห็นได้ว่าแม้ประชาชนมองสถานการณ์
ในแง่ที่ดีขึ้น แต่ก็ยังรู้สึกไม่ไว้วางใจต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
ในพื้นที่ และได้สะท้อนออกมาในคะแนนความไว้วางใจ
ที่มีต่อรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ในการแก้ไข
ปัญหาสถานการณ์ในพื้นที่ที่ได้รับเพียง 4.27 คะแนน
จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน

กราฟ 1 คะแนนประสิทธิภาพการแก้ปัญหาของรัฐบาล

โดยผลการศึกษาการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 7 นำมาสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย 7 ข้อ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอที่ 1 การลดความรุนแรง ทั้งความรุนแรง ทางตรงและความรุนแรงเชิงโครงสร้าง

ในการสำรวจแนวทางหรือมาตรการที่ควรเร่งดำเนินการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก พบว่า มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการ 5 อันดับ ได้แก่ การหลีกเลี่ยงก่อเหตุกับกลุ่มเปราะบาง (80.4%) เสริมศักยภาพของชุมชน

ในการป้องกันคุ้มครองความปลอดภัย (71.5%) เจ้าหน้าที่หลีกเลี่ยงการวิสามัญฆาตกรรมผู้มีความเห็นต่างจากรัฐที่ต่อสู้ในระหว่างปิดล้อมตรวจค้น (68.8%) พุดคุดถึงรูปแบบการเมืองการปกครองที่เหมาะสมในการจัดการท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ (67.1%) ตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างฝ่าย BRN และภาคประชาสังคมเพื่อจัดการปรึกษาหารือสาธารณะในรูปแบบต่างๆ (66.8%)

ข้อเสนอที่ 2 การแก้ปัญหาความยุติธรรม และการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นอุปสรรคในการสร้างสันติภาพในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้มาตรการทางกฎหมายพิเศษหลายฉบับ เช่น พ.ร.ก. ฉุกเฉิน กฎอัยการศึก พ.ร.บ. ความมั่นคง และปรกาฎในรูปแบบ

ของการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ อาทิ ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างการควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ (46.9%) การไม่อนุญาตให้ผู้หญิงมุสลิมคลุมฮิญาบ (44.7%) ชาวบ้านถูกสุ่มตรวจค้นและถ่ายรูปที่ด่านตรวจโดยไม่ได้แจ้งเหตุผล (36.7%) เป็นต้น ซึ่งควรแก้ไขปัญหเหล่านี้ด้วยการใช้กระบวนการทางการเมืองปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิพลเมืองทั้งในเรื่องความยุติธรรมและสิทธิทางการเมือง

ข้อเสนอที่ 3 มีกลไกทางการเมืองและกลไก ทางกฎหมายรองรับกระบวนการพุดคุด ที่ครอบคลุมทุกฝ่าย

ประชาชนกว่าร้อยละ 70.3 สนับสนุนการใช้การพุดคุดเป็นแนวทางในการแก้ปัญหานี้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างกลไกทางการเมืองและกฎหมายรองรับกระบวนการพุดคุด

ที่ครอบคลุมทุกฝ่าย โดยประชาชนยังสะท้อนถึงความไว้วางใจต่อการเมือง / นักการเมืองระดับชาติ (สส.) ในการสร้างสันติภาพจังหวัดชายแดนใต้มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ตามมาด้วยองค์กรฝ่ายปกครอง และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ดังนั้น กลไกดังกล่าวจะต้องมีส่วนร่วมจากประชาชนทุกฝ่าย

ข้อเสนอที่ 4 ปรับปรุงกลไกการสื่อสารกับประชาชน และทำให้กระบวนการสันติภาพ เป็นวาระสาธารณะ

พื้นฐานสำคัญประการหนึ่งที่สำคัญในการเคลื่อน
กระบวนการสันติภาพ คือ การสื่อสารและการนำเสนอ
ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจ

เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของคนทุกกลุ่ม ทั้งภายใน และ
ภายนอกพื้นที่ความขัดแย้ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังเป็นอุปสรรค
สำคัญในการดำเนินไปของกระบวนการสันติภาพในพื้นที่
เพราะจากแบบสอบถามพบว่าประชาชนไม่เคยได้ยินข่าว
การพูดคุยสันติภาพ/ สันติสุข (33.6%) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้
จะส่งผลต่อความตระหนักในการสร้างสันติภาพในพื้นที่
ตามมา

ข้อเสนอที่ 5 เพิ่มบทบาทของประชาชน สร้างการมี ส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมทุกฝ่าย

ผลจากแบบสอบถามสะท้อนให้เห็นถึงการต้องการมีส่วนร่วม
ของประชาชนและทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
ในพื้นที่ชายแดนใต้ โดย 65.7% เห็นว่าประชาชนมีสิทธิ

และเสรีภาพในการเข้าร่วมการปรึกษาหารือสาธารณะ
โดยไม่ถูกคุกคาม และ 66.8 % เห็นว่าให้ตั้งคณะกรรมการ
ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในการตรวจสอบ และ
52.9% เสนอว่าควรตั้งกรรมการร่วมระหว่างฝ่ายรัฐบาล
ฝ่าย BRN และภาคประชาสังคมเพื่อจัดการปรึกษาหารือ
สาธารณะในรูปแบบต่างๆ

ข้อเสนอที่ 6 กระจายอำนาจมากขึ้นให้สอดคล้อง กับลักษณะเฉพาะของพื้นที่

ผู้ตอบส่วนใหญ่อยากให้มีการปกครองแบบกระจายอำนาจ
มากขึ้น ด้วยโครงสร้างการปกครองที่เหมือนกับส่วนอื่นๆ
ของประเทศ (ร้อยละ 36.7) และ แบบกระจายอำนาจมากขึ้น

ด้วยโครงสร้างการปกครองเฉพาะพื้นที่ ภายใต้กฎหมายไทย
(ร้อยละ 35.7) ซึ่งชี้ให้เห็นทิศทางในการแก้ไขปัญหาว่า
นอกจากรัฐบาลจะต้องพิจารณาถึงรูปแบบการปกครอง
ที่เหมาะสมกับพื้นที่อย่างจริงจังให้มากขึ้นแล้ว ยังจำเป็นต้อง
เปิดโอกาสให้ประชาชนได้พูดคุยร่วมกันในพื้นที่
มากขึ้น

ข้อเสนอที่ 7 ใช้การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรคด้วยการ ส่งเสริมวัฒนธรรมและทุนทางสังคม เป็นแนวทางการแก้ปัญหา

กระบวนการสันติภาพควรครอบคลุมเรื่องการพัฒนา
เศรษฐกิจ การสร้างสรรคกิจกรรมทางวัฒนธรรมและ

อัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว
และสร้างบรรยากาศแห่งความสุขให้เกิดขึ้นในพื้นที่
โดยใช้ฐานทางทุนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้วไปสู่การพัฒนา
เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาทาง
เศรษฐกิจและยกระดับสถานะทางเศรษฐกิจของประชาชน
ในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ได้ และเป็นสันติภาพที่ยั่งยืน

การสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นได้จริงในพื้นที่ความขัดแย้ง
ยืดเยื้อยาวนาน ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้เพียงชั่วข้ามคืน
แต่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยเวลา ความต่อเนื่อง
จริงจัง และจริงจังในกระบวนการแก้ไขปัญหา โดย
เฉพาะอย่างยิ่งการดึงทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม
ในกระบวนการดังกล่าว และต้องมีการประชาสัมพันธ์

หรือสื่อสาร ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ถึงการพูดคุย
สันติภาพ/สันติสุขเพิ่มมากขึ้นด้วย นอกจากนั้นใน
เรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจนำหน้าความมั่นคงหรือ
สันติภาพที่กินได้ ก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลย เพราะจะทำให้
ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้ามาโอกาสทางเศรษฐกิจ
ผ่านทุนทางวัฒนธรรมที่ตนมีอยู่แล้วในพื้นที่ได้

QR CODE
คลัง SNAP

QR CODE สนใจหนังสือฉบับเต็ม
หรือ ติดต่อ 0-2141-9558